

ЧДГ „ ПУХ И ЙОРИ – ВЕЛИКО ТЪРНОВО“
Гр. Велико Търново, ул.“ Бачо Киро“ 10

ПРОГРАМА

за

гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование
в ЧДГ „ Пух и Йори – Велико Търново“ гр. Велико Търново “
за учебната 2024/2025г.

*Настоящата Програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование
в е разработена съгласно Наредба №13/21.09.2016 г. на Министъра на образованието и
науката, чл.263, ал.4, т. 4 от ЗПУО, приета на заседание на Педагогическия съвет с
Протокол № 1/ 12.09. 2024 г. и утвърден със Заповед № 2024 г. на директора*

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Програмата е съставена съгласно ДОС за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование – Наредба 13/21.09.2016 г.
2. Програмата е изготвена след определяне на приоритетите и реализиране на целите за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в детската градина.
3. Програмата определя институционалните политики за реализиране на ДОС по Наредба 13/21.09.2016 г. и ЗПУО.
4. Програмата е изготвена в изпълнение на Стратегия за развитие на детската градина.

I. Същност

1. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.
2. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
3. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

4. Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
5. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

II. Насоки

Децата

- Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- Да изразяват гражданската си позиция;
- Да вземат решения за своето развитие;
- Да носят отговорност за решенията си.

III. Реализиране

- чрез учебното съдържание по образователни направления;
- в основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
- чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учители.

IV. Акценти

- здравно образование;
- екологично образование и възпитание;
- патриотично възпитание;
- превенция на насилието;
- справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- защита при бедствия и аварии;
- безопасност на движението.

IV. Основна цел

Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълняване на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото.

V. Подцели

1. Да се подпомогне личностното и социално развитие на децата в условията на сътрудничество и взаимодействие между всички образователни общности в детската градина на основата на зачитане на правата на децата.
 2. Да се формират основни понятия, свързани с основните жизнени процеси: хранене, движение, растеж.
 3. Да се усвои система от правила и изисквания за здравословен начин на живот.
 4. Да се поставят основите на положително отношение на децата към природата, усвояване на знания за нея, изграждане на екологично мислене, екологично съзнание и естетически качества, овладяване на подходящи начини на взаимодействие на децата с природата.
 5. Да се създадат условия, за формиране на готовност за усвояване на знания, за културата на различните етнически групи, за различията между културите и на основата на емпатийните способности на децата се формира уважение към хората от различните етноси
- Детето да знае:
6. своите права и задължения;

7. зачита и се съобразява с правата на възрастни и връстници от общността;
8. познава и уважава различията във физически и духовен аспект;
9. взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
10. се стреми към поддържане здравословен начин на живот;
11. разбира общочовешките ценности и участва по отговорен за себе си начин в живота на социалната общност;
12. взема самостоятелни решения и развива способности за целеполагане съобразно възрастта;
13. познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на околната среда;
14. носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
15. изразява обосновано и критично своето мнение.

VI. Задачи:

1. На гражданското възпитание:

- 1.1. Ориентиране в някои от основните права на детето (име, дом, семейство, образование, здравеопазване, защита от посегателства и др.) и развитие на интелектуалните операции на децата за оценка и интерпретация на събитията в живота на детската общност и на най-близкото обкръжение на детето.

Поставяне на основата на ценностни ориентации за гражданско поведение: изграждане на позитивен Аз-образ; отстояване на интереси; желание и готовност за участие в живота на детската общност; стимулиране на мотивацията и нагласите за активно участие при решаване на конфликти в детската група и др.

- 1.2. Развиване на самостоятелност и инициативност, самокритичност, организираност при извършване на познавателни и практически дейности; развитие на умения за общуване и работа в екип и др.

2. На здравното възпитание

- 2.1. Създаване на условия за формиране на здравна култура у децата чрез здравни знания, умения и навици, изграждане на ценностно отношение и мотивация за опазване на здравето.
- 2.2. Утвърждаване на здравословен начин на живот като краен жизнен стереотип чрез формиране на навици за режим, хигиена, самообслужване, безопасност, хранене.

3. На екологичното възпитание

- 3.1. Формиране на система от елементарни научни екологични знания, достъпни за детето (преди всичко като средство за изграждане на осъзнато правилно отношение към природата).
- 3.2. Възпитаване на хуманно, емоционално-положително, грижовно и отговорно отношение към природния свят, развитие на чувство на емпатия към природните обекти.
- 3.3. Формиране на основите на ценностни ориентации (възприемане на себе си като част от природата, на взаимовръзката на човека с нея, на самоценността и многообразието на нейното значение, на ценността на общуването с нея).
- 3.4. Овластяване на елементарни норми на поведение в природната среда, формиране на навици за рационално природоползване в ежедневието.
- 3.5. Формиране на умения и желание за съхраняване на природата и оказване на помощ при необходимост на живи обекти, а също и навици за елементарна природоохранителна дейност в близката среда.

3.6. Формиране на елементарни умения за предвиждане на последствия от свои действия върху околната среда .

4. На интеркултурно образование

- 4.1. Запознаване с модели на толерантно общуване, към които се насочва вниманието на децата, чрез различни куклени етюди от различни литературни творби.
- 4.2. Обсъждане на познати положителни и отрицателни модели на общуване, които имат крайни позитивни цели.
- 4.3. Затвърдяване на модели за толерантност в общуването чрез упражнения.

VII. ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА ЧРЕЗ ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗРАСТТА ИМ ПРАКТИКИ

1. Провеждане на благотворителни акции за деца в неравностойно социално положение.
2. Организиране и участие в благотворителни концерти в помощ на болни и/или пострадали в инциденти деца.
3. Съдействие за подпомагане на благородни инициативи-събиране на употребявани батерии; капачки и др.
4. Интернет страницата на детската градина да предоставя информация за участие на децата в различни изяви.
5. Организиране на празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските културните дати и празници.
 - 5.1. Подкрепящи здравето: 17 май – Национален ден на спорта;
 - 5.2. Подкрепящи толерантността: 16 ноември – Международен ден на толерантността
 - 5.3. Подкрепящи социалната чувствителност: 18 ноември – Световен ден в памет на жертвите на катастрофи
 - 5.4. Подкрепящи правата на човека: 02 април – Международен ден на детската книга; 01 юни – Международен ден на детето
 - 5.5. Подкрепящи опазването на околната среда: 22 март – Световен ден на Земята (водата)

VIII. . Начини и форми на осъществяване на гражданското, здравно, екологично и интеркултурно образование

а/Интегрирано в обучението по образователните направления;

б/Интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Определени са в програмната система на детската градина, разработена по реда и при условията на Наредба 5.

X. Институционални политики за подкрепа на гражданското, здравно, екологично и интеркултурно образование

1. Определяне на ритуали на ЧДГ
 - 1.1. Откриване на учебната година, подготвено от децата, записани за задължително предучилищно образование.
 - 1.2. Официално раздаване на удостоверение за завършено предучилищно образование.
 - 1.3. Раздаване на грамота на всяко дете, записано за задължително предучилищно образование, проявило предпочитание и изява в определена област.
 - 1.4. Удостоверяване с грамота на екипа на детската градина.
 - 1.5. Грамоти за родители, допринесли за развитието на общността през целия срок на обучение – от яслена до четвърта възрастова група.

1.6. Честване на национални и официалните празници.

- Отбелязване 1-ви ноември – Ден на народните будители
- Посещение на Паметника на В. Левски на 19 февруари;
- Отбелязване на 3 март – Освобождението на България;
- Отбелязване на 24-ти май
- Отбелязване на 2 юни – Деня на Христо Ботев и геройски загиналите за свободата и независимостта на България

Възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание

- 1.7. Изслушване на националния химн в тържествени за държавата и детската градина моменти.

XI. Дейности за реализиране на целите

1. В основни форми на педагогическо взаимодействие по всички образователни направления – спазване на тематичните разпределения за годината по възрастови групи чрез:
 - 1.1. Повишаване на качеството на образованието чрез използване на различни образователни иновации.
 - 1.2. Поставяне на детето в центъра на цялостната педагогическа дейност, в активна позиция при въвеждането и ориентирането им в социалната среда, в която живеят: да се показват и обясняват правилата на съвместен живот с другите, както и предоставят възможности за тяхното практикуване.
 - да се изработят съвместно с децата правила на групата и се съблюдава тяхното спазване.
2. Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :
 - по избор на учителите по групи,
 - инициативи съвместно с родители;
 - мероприятия, организирани в/ извън ДГ;

 - изложби и др.
 - тържества

Акценти:

ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ
Личната хигиена, чистота и здраве – правила, които са задължителни	Общуване между родители и деца
Как да се храним и живеем здравословно	Общуване между деца и учители
Здравословно хранене	Заедно срещу домашното насилие
Хигиена на човешкото тяло	Конфликтите – как да ги разрешаваме
	Правилата в обществото
	Не на агресията и насилието
	Права и отговорности – какво зная и не зная за тях

ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ	ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
Човешкото всекидневие – източници на замърсяване	Да приемем различия до нас, защото и ние сме различни от него
Видове отпадъци – битови, производствени, строителни и др.	Толерантност, търпимост, уважение към другите и към себе си

Видове замърсявания на околната среда - последици	Общуване с връстниците
Водата – природен ресурс и основен фактор на живот	Моята личност и моят свят
Екологични проблеми – природни бедствия	
Разделно събиране на отпадъци. Рециклиране	

Поведенчески измерители (умения, ценности, отношения на децата):

- проявяват интерес към изследване на жизнената среда, в която живеят; към начина на живот на околните - връстници и възрастни;
- ориентират се в необходимостта от защитаване на интересите на хората чрез обединяването им в различни групи;
- ориентират се във функционалността на правилата на поведение;
- назовават и прилагат правила за по-добро взаимодействие между хората;
- проявяват умения за толерантност в общуването и постигане на съгласие в споровете;
- ориентират се в основанията на хората да живеят в свой дом и да имат семейство;
- разпознават местните органи за ред и сигурност и имат представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата;
- познават националните символи и се ориентират в тяхното съдържание;
- тържества;
- имат позитивно отношение към своето тяло и здраве. Познават и спазват основни хигиенни правила и норми;
- ориентират се по отношение на различни видове рискови ситуации (насилие, опасни пътища, небезопасни места и др.) и коментират начините, по които могат да си помогнат сами и да окажат помощ на други;
- проявяват познавателен интерес към процеса на откриване на различия и подобия между хората;

ХІІ. Дейности и мероприятия

А) Възпитаване на дисциплинираност и гражданско образование чрез:

1. Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

2. Спазване на правилата на групата.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

Б) Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции:

1. Честване на всички национални празници.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

2.Познаване и почитане на задължителните символи на Р.България - национално знаме, държавен химн, герб, език и др.)

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

В) Здравно образование

1.Провеждане на здравни беседи

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

2.Разглеждане на здравни теми – овладяване на здравословни навици, подбор на здравословна храна и др.

Срок: през учебната година

Отг.: Учители по групи

Г/ Екологично образование

1.Мероприятия за озеленяване интериора на детската градина и дворните площи

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

2.Отбелязване на Деня на Земята

Срок: 19.04. 2025 г.

Отг.: Учители по групи

3.Отбелязване на международния ден за опазване на околната среда

Срок: 06.06.2025г.

Отг.: Учители по групи

XIII. Контрол

1.Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на детската градина

2.На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора.

3.Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на педагогическия съвет.

Програмата е приета на заседание на Педагогическия съвет, проведено на 12.09.2024 г. и е утвърдена със Заповед № *36/17.09*, 2024г. на директора

Забележка: Програмата може да бъде актуализирана по реда на нейното утвърждаване в случаите на настъпили промени и възникнали нови обстоятелства.